

נה:

עין משפט‏ **נר מצוה**

יז א מיי פיל מהלכות מטמא משכב ומשכ הלכה יז:
יח ב ג ד מיי שם הלכה יז:

‏**תוס' הרא"ש**

מהני מה שהוא גורם טומאה לאשה שהוא מטמא במגע ובמשא והי"ץ ליהוי זוב כדם הנדה. וליכא למימר משכב ומושב יוכיח שהזוב גורם לזב לטמות משכב ומושב והוא עצמו אינו מטמא וה"ה מגע ומשא משום דאי מק"ו ליה ליה הוה מטמא אף משכב ומושב:

כי איצטריך קרא למשא.

תימה היכי שייך למימר שעיר המשתלח יוכיח דאף מגז אינו מטמא עלא שייך למימר יוכיח על זוב שטמא במגע כדמוכח בפ' כל השכר דקאמר בשר בחלב אסור באכילה מאנשי קדש תהיון לו. ואיסור הנאה מפי' ליה מערלה שלא נעברה בו עבירה. ופרוך איסור אכילה גמי תפיסו לי מק"ו דערלה ומשני דאיכא למימ' חורש בשור ובהמור יוכיח שנעברה בו עבירה ומותר. אבל השתא דנפקא לן איסור אכילה מאנשי קדש תהיון לי ליכא למימר דחורש בשור ובחמור יוכיח דמה לחורש בשור ובחמור שמוחר אף באכילה. וי"ל דהא דשעיר המשתלח טמא ממסיקו דך טומאה דמאי קצת למגע: **אצטריך** סדיא' שעיר המשתלח יוכיח. ואי משום הוב למנינא הוא דאתא. תי' למה לי למימר שעיר המשתלח יוכיח לימא סדיא' למנינא הוא דאתא וי"ל דאי לאו דאשכחן כ"ג בשעיר המשתלח לא הוה מקומינן הוב למנינא. אי גמי וי"ל דרב יהודה מדרסקתא לא הוה ידע אלא רישא דבידיהא דרובו טמא לימר על הזוב שהוא טמא הלכך קאמר מטעם שגורם טומאה לאחרים לא הוה טמא דשעיר המשתלח יוכיח ואי משום קרא דרובו למנינא הוא דאתא וכן משמע בפ' בנות כותיים דלא הוה ידע (ב)רב יהודה מדרסקתא דך דשעיר המשתלח יוכיח: כתב רחמנא זובו טמא דריש ביה גמי האי. כיון דעיקר טומאה ליפנין מובו דרשינן מחוב את זובו להקיש זובו לו להשוות מגע למשא אבל ללמוד מזב בהיקשא טומאה דלא כתיבא ביה לא דרשינן הלבך לא פריך אי מה זב עושה משכב ומושב כו'. כדפריך לעיל בנדה: **מטמאין** טומאת משקין ברביעית וטומאתן דרבנן בעלמא וקראי אסמכתא בעלמא נינהו הלבך בעינן רביעית דאי הוו משקין מדאורייתא הוו מטמאין בכל שהן כדמוכח בפ"ק דפסחים דקאמר כגון שהיה המשקה טופח עליו דבשר ואמרינן גמי החם משקה בית מטבחיא דכן לא אמרן אלא דהוו רביעית דהוו להטביל בהן מחטין וצנינויות אבל פחות מרביעית טמאין:

(א) ג'ל דלא הוה ידע דנא דך ותי' עיי' שם בתוס' (דף נל ע"ג) ד"ה אלימא.

דם הנדה פרק שביעי נדה

בי איצטריך קרא **למשא**. ואי"ת למשא גמי לא איצטריך מההיא

טעמא דלא גרע משכבת זרע דהא בוז קיימינן ואיכא למ"ד

סוף פ"ב דצ"ק (דף כה). שכבת זרע מטמאה במשא אפילו בלא

יחלואי ויזה מק"ו ומה טהור בטהור פירוש רוק טמא בטמא טמא

כי איצטריך קרא למשא ואימא במשא מטמא אדם ובגדים במגע אדם מטמא בגדים לא למטא מידי דהוה אמוגע נבלה לא ס"ד דתניא אחרים אומרים יהזב את זובו לזכר ולנקבה מקיש זובו לו מה הוא לא חלקת בין מגעו למשאו למטא אדם ולטמא בגדים אף זובו כן והשתא דנפקא לן מהזב את זובו זובו טמא למה לי אמר רב יהודה מדסקרתא באיצטריך סד"א שעיר המשתלח יוכיח שגורם טומאה לאחרים והוא עצמו טהור ואי משום הזב את זובו למניינא הוא דאתא זוב חד זובו תרתי ובשלישי אקשיה רחמנא לנקבה כתב רחמנא זובו טמא והשתא דאמר רחמנא זובו טמא הוא דרוש ביה גמי האי: והרוק: רוק מגלן דתניא יוכי ירוק יכול אע"פ שלא נגע ת"ל בטהור עד שיוגע בטהור אין לי אלא רוקו יכיוו וניעו ומי האף שלו מגין ת"ל וכי ירוק אמר מר יכול אע"פ שלא נגע מהיכא תיתי סד"א גילף רוק רוק מיבמה מה התם אע"פ דלא נגע אף ה"ג דלא נגע קמ"ל ב ואימר הני מילי במגע אבל במשא לא מידי דהוה אשרין אמר ריש לקיש תנא דבי רבי ישמעאל אמר קרא בטהור גמה שביד טהור טמאתי לך ואימא במשא מטמא אדם ובגדים במגע אדם למטא בגדים לא למטא מידי דהוה אמוגע נבלה אמר ריש לקיש וכן תנא דבי רבי ישמעאל אמר קרא בטהור טהרה שטהרתי לך במקום אחר טמאתי לך כאן ואיזה זה זה מגע נבלה ואימא גבמשא דשרץ א"ב נכתוב קרא באדם מאי בטהור ש"מ תרתי: ומי האף: מאי מי האף אמר רב בנגררין דרך הפה לפי שאי אפשר למי האף בלא צחצוחי הרוק ור' יוחנן אמר יאפילו בנגררין דרך החוטם אלמא קסבר מעיין הוא ורחמנא רבייה ורב נחשוב גמי דמעת עינו דאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה לעיניה ליכחול מעובד כוכבים

ולוי אמר האי מאן דבעי דלימות ליכחול מעובד כוכבים ואמר רב חייא בר גוריא מ"ט דרב דלא אמר האי מאן דבעי דלימות הואיל ויכול לגוררן ולהוציאן דרך הפה ורב נהי דזיהרא נפיק דמעתא גופא לא נפיק ת"ש דתשעה משקין הזב הן הזיעה והליחה סרוחה והריעי טהורין מכלום דמעת עינו ודם מגפתו וחלב האשה מטמאין טומאת משקין בברביעית אבל זובו רוקו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה ואילו מי האף לא קתני בשלמא לרב לא קתני דלא פסיקא ליה למתני זימנין דאתי דרך הפה וזימנין דאתי דרך החוטם אלא לר' יוחנן ליתני ולטעמיך כיחו וניעו מי קתני אלא תנא רוק וכל דאתא מרבוויא הכא גמי תנא רוקו וכל דאתא מרבוויא דמעת עינו דכתיב גותשקמו בדמעות שלישי ודם מגפתו דכתיב דדם חללים ישתה המה לי קטליה כוליה מה לי קטליה פלגיה וחלב האשה דכתיב זותפתח את נאד החלב ותשקוה מימי רגליו מגלן דתניא זובו טמא וזאת לרבות מימי רגליו לטומאה והלא דין הוא ומה רוק הבא ממקום טהרה טמא מימי רגליו הבאין ממקום

נבלה צמגע מטמאה אדם ולא בגדים שעליו ובמשא מטמאה אדם ובגדים שעליו כדכתיב (ויקרא יא) והנוגע בנבלתה יטמא עד הערב והנושא את נבלתה יכבס בגדיו אבל צמגע לא כתיב כבוס:
זכ אפילו מגעו מטמא בגדים דכתיב [שם טו] והנוגע בצשר הזב יכבס בגדיו וכן משאו דכתיב צמשכב ומושב [שם] והנושא אותם יכבס בגדיו וקל וחומר לנושא זכ עצמו:
והשפא דנפקא לן. טומאת הזב מוהזב את זובו דאיתקש זובו לו וזבו טמא למה לי:
זכ חדא זובו פרסי. וכתיב לזכר דצמתי ראיות ראשונות דין זכר עליו שאינו מטמא בצאנס ומכאן ואילך איתקש לנקבה דאפילו ראה שלישי בצאנס חייב קרבן:
והשפא דכתיב **זובו טמא**. דנפקא לן מיניה עיקר טומאת זוב מהשפא דרוש מוהזב את זובו הך דרשא דלא מחלוק בין מגעו למשאו וע"פ שאתה דורשו לדרשא אחרני:
כיוו וניעו. מין רוק הן: **תלמוד לומר וכי ירוק**. וי"ו דריש: **צמה שציד טהור**. אס רק צמה שציד טהור דהוה ליה טהור נושא את הרוק:
זה מגע נבלה. שטהרתי לך בגדים שעליו וטמאתים לך כאן צמגע הרוק:
ואימא משא דשרץ. שטהרתי לך את הנושאו טמאתי לך בבאן צנושא הרוק אבל מגעו כנבלה:
לימא צאדם. דדרשינן צמה שציד אדם והיינו משאו ובלאו דרשא דטהרה שטהרתי לך וכי נפקא לן משא:
מאי צטהור. דמשמע טהרה שטהרתי צמקוס אחר טמאתי בבאן:
ש"מ פרסי. משא מרבויה דכ"י"ת שצטהור ומגע לטמא בגדים מטהור:
בנגררין דרך הפה. שגררן והוציאן דרך הפה:
ורחמנא רבייה. מכי ירוק כל דדמי לרוק:
ורב. כיון דלאו מעין הוא אלא מפני שגררין דרך פיו קתני לה ומשום תלואמי הרוק:
ליחשוב גמי. צמתיתא דמעת עינו וטוקמה צשגוריה דרך הפה דלאמר רב אפשר לגוררה דרך הפה:
דלאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה. שיתעורר:
ליכחול עיניה מעובד כוכבים ולוי אמר כו' **מאי טעמא דרב דלא אמר לימות**. דסבר אס נקן העובד כוכבים לתוכו סס המות יכול לגוררו ולהוציאו דרך פיו כדרך הרוקקין שמושקין מי האף צפיהם ע"י רוח נשימתם לגופן:
וישראל. ארס של סס המות:
ליחה סרוחה. קייטור"א:
מגפסו. מכתו:
טומאס משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים:
צריעיס. זהו שיעור משקין לטומאה:
טומאה חמורה. אדם ובגדים דמעיינות הן:
צשלמא לרב. דלאמר האי דקתני להו תנא דלעיל בנגררין דרך הפה איכא לתרוצי דהאי תנא להכי לא תני להו דכיון דטומאתן לאו מחמת עצמן היא אלא משום תלואמי רוק לא פסיקא ליה דהא זימנין דנפקי דרך חוטם וטהורין וצמילתא דלא פסיקא לא קמיירי:
אלא לרבי יוחנן. דלאמר לעולם טמאין ליתני:
ותשקמו בדמעות

זכ אפילו מגעו מטמא בגדים דכתיב [שם טו] והנוגע בצשר הזב יכבס בגדיו וכן משאו דכתיב צמשכב ומושב [שם] והנושא אותם יכבס בגדיו וקל וחומר לנושא זכ עצמו:
והשפא דנפקא לן. טומאת הזב מוהזב את זובו דאיתקש זובו לו וזבו טמא למה לי:
זכ חדא זובו פרסי. וכתיב לזכר דצמתי ראיות ראשונות דין זכר עליו שאינו מטמא בצאנס ומכאן ואילך איתקש לנקבה דאפילו ראה שלישי בצאנס חייב קרבן:
והשפא דכתיב **זובו טמא**. דנפקא לן מיניה עיקר טומאת זוב מהשפא דרוש מוהזב את זובו הך דרשא דלא מחלוק בין מגעו למשאו וע"פ שאתה דורשו לדרשא אחרני:
כיוו וניעו. מין רוק הן:
תלמוד לומר וכי ירוק. וי"ו דריש:
צמה שציד טהור. אס רק צמה שציד טהור דהוה ליה טהור נושא את הרוק:
זה מגע נבלה. שטהרתי לך בגדים שעליו וטמאתים לך כאן צמגע הרוק:
ואימא משא דשרץ. שטהרתי לך את הנושאו טמאתי לך בבאן צנושא הרוק אבל מגעו כנבלה:
לימא צאדם. דדרשינן צמה שציד אדם והיינו משאו ובלאו דרשא דטהרה שטהרתי לך וכי נפקא לן משא:
מאי צטהור. דמשמע טהרה שטהרתי צמקוס אחר טמאתי בבאן:
ש"מ פרסי. משא מרבויה דכ"י"ת שצטהור ומגע לטמא בגדים מטהור:
בנגררין דרך הפה. שגררן והוציאן דרך הפה:
ורחמנא רבייה. מכי ירוק כל דדמי לרוק:
ורב. כיון דלאו מעין הוא אלא מפני שגררין דרך פיו קתני לה ומשום תלואמי הרוק:
ליחשוב גמי. צמתיתא דמעת עינו וטוקמה צשגוריה דרך הפה דלאמר רב אפשר לגוררה דרך הפה:
דלאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה. שיתעורר:
ליכחול עיניה מעובד כוכבים ולוי אמר כו' **מאי טעמא דרב דלא אמר לימות**. דסבר אס נקן העובד כוכבים לתוכו סס המות יכול לגוררו ולהוציאו דרך פיו כדרך הרוקקין שמושקין מי האף צפיהם ע"י רוח נשימתם לגופן:
וישראל. ארס של סס המות:
ליחה סרוחה. קייטור"א:
מגפסו. מכתו:
טומאס משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים:
צריעיס. זהו שיעור משקין לטומאה:
טומאה חמורה. אדם ובגדים דמעיינות הן:
צשלמא לרב. דלאמר האי דקתני להו תנא דלעיל בנגררין דרך הפה איכא לתרוצי דהאי תנא להכי לא תני להו דכיון דטומאתן לאו מחמת עצמן היא אלא משום תלואמי רוק לא פסיקא ליה דהא זימנין דנפקי דרך חוטם וטהורין וצמילתא דלא פסיקא לא קמיירי:
אלא לרבי יוחנן. דלאמר לעולם טמאין ליתני:
ותשקמו בדמעות

זכ אפילו מגעו מטמא בגדים דכתיב [שם טו] והנוגע בצשר הזב יכבס בגדיו וכן משאו דכתיב צמשכב ומושב [שם] והנושא אותם יכבס בגדיו וקל וחומר לנושא זכ עצמו:
והשפא דנפקא לן. טומאת הזב מוהזב את זובו דאיתקש זובו לו וזבו טמא למה לי:
זכ חדא זובו פרסי. וכתיב לזכר דצמתי ראיות ראשונות דין זכר עליו שאינו מטמא בצאנס ומכאן ואילך איתקש לנקבה דאפילו ראה שלישי בצאנס חייב קרבן:
והשפא דכתיב **זובו טמא**. דנפקא לן מיניה עיקר טומאת זוב מהשפא דרוש מוהזב את זובו הך דרשא דלא מחלוק בין מגעו למשאו וע"פ שאתה דורשו לדרשא אחרני:
כיוו וניעו. מין רוק הן:
תלמוד לומר וכי ירוק. וי"ו דריש:
צמה שציד טהור. אס רק צמה שציד טהור דהוה ליה טהור נושא את הרוק:
זה מגע נבלה. שטהרתי לך בגדים שעליו וטמאתים לך כאן צמגע הרוק:
ואימא משא דשרץ. שטהרתי לך את הנושאו טמאתי לך בבאן צנושא הרוק אבל מגעו כנבלה:
לימא צאדם. דדרשינן צמה שציד אדם והיינו משאו ובלאו דרשא דטהרה שטהרתי לך וכי נפקא לן משא:
מאי צטהור. דמשמע טהרה שטהרתי צמקוס אחר טמאתי בבאן:
ש"מ פרסי. משא מרבויה דכ"י"ת שצטהור ומגע לטמא בגדים מטהור:
בנגררין דרך הפה. שגררן והוציאן דרך הפה:
ורחמנא רבייה. מכי ירוק כל דדמי לרוק:
ורב. כיון דלאו מעין הוא אלא מפני שגררין דרך פיו קתני לה ומשום תלואמי הרוק:
ליחשוב גמי. צמתיתא דמעת עינו וטוקמה צשגוריה דרך הפה דלאמר רב אפשר לגוררה דרך הפה:
דלאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה. שיתעורר:
ליכחול עיניה מעובד כוכבים ולוי אמר כו' **מאי טעמא דרב דלא אמר לימות**. דסבר אס נקן העובד כוכבים לתוכו סס המות יכול לגוררו ולהוציאו דרך פיו כדרך הרוקקין שמושקין מי האף צפיהם ע"י רוח נשימתם לגופן:
וישראל. ארס של סס המות:
ליחה סרוחה. קייטור"א:
מגפסו. מכתו:
טומאס משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים:
צריעיס. זהו שיעור משקין לטומאה:
טומאה חמורה. אדם ובגדים דמעיינות הן:
צשלמא לרב. דלאמר האי דקתני להו תנא דלעיל בנגררין דרך הפה איכא לתרוצי דהאי תנא להכי לא תני להו דכיון דטומאתן לאו מחמת עצמן היא אלא משום תלואמי רוק לא פסיקא ליה דהא זימנין דנפקי דרך חוטם וטהורין וצמילתא דלא פסיקא לא קמיירי:
אלא לרבי יוחנן. דלאמר לעולם טמאין ליתני:
ותשקמו בדמעות

זכ אפילו מגעו מטמא בגדים דכתיב [שם טו] והנוגע בצשר הזב יכבס בגדיו וכן משאו דכתיב צמשכב ומושב [שם] והנושא אותם יכבס בגדיו וקל וחומר לנושא זכ עצמו:
והשפא דנפקא לן. טומאת הזב מוהזב את זובו דאיתקש זובו לו וזבו טמא למה לי:
זכ חדא זובו פרסי. וכתיב לזכר דצמתי ראיות ראשונות דין זכר עליו שאינו מטמא בצאנס ומכאן ואילך איתקש לנקבה דאפילו ראה שלישי בצאנס חייב קרבן:
והשפא דכתיב **זובו טמא**. דנפקא לן מיניה עיקר טומאת זוב מהשפא דרוש מוהזב את זובו הך דרשא דלא מחלוק בין מגעו למשאו וע"פ שאתה דורשו לדרשא אחרני:
כיוו וניעו. מין רוק הן:
תלמוד לומר וכי ירוק. וי"ו דריש:
צמה שציד טהור. אס רק צמה שציד טהור דהוה ליה טהור נושא את הרוק:
זה מגע נבלה. שטהרתי לך בגדים שעליו וטמאתים לך כאן צמגע הרוק:
ואימא משא דשרץ. שטהרתי לך את הנושאו טמאתי לך בבאן צנושא הרוק אבל מגעו כנבלה:
לימא צאדם. דדרשינן צמה שציד אדם והיינו משאו ובלאו דרשא דטהרה שטהרתי לך וכי נפקא לן משא:
מאי צטהור. דמשמע טהרה שטהרתי צמקוס אחר טמאתי בבאן:
ש"מ פרסי. משא מרבויה דכ"י"ת שצטהור ומגע לטמא בגדים מטהור:
בנגררין דרך הפה. שגררן והוציאן דרך הפה:
ורחמנא רבייה. מכי ירוק כל דדמי לרוק:
ורב. כיון דלאו מעין הוא אלא מפני שגררין דרך פיו קתני לה ומשום תלואמי הרוק:
ליחשוב גמי. צמתיתא דמעת עינו וטוקמה צשגוריה דרך הפה דלאמר רב אפשר לגוררה דרך הפה:
דלאמר רב האי מאן דבעי דלסתמיה. שיתעורר:
ליכחול עיניה מעובד כוכבים ולוי אמר כו' **מאי טעמא דרב דלא אמר לימות**. דסבר אס נקן העובד כוכבים לתוכו סס המות יכול לגוררו ולהוציאו דרך פיו כדרך הרוקקין שמושקין מי האף צפיהם ע"י רוח נשימתם לגופן:
וישראל. ארס של סס המות:
ליחה סרוחה. קייטור"א:
מגפסו. מכתו:
טומאס משקין. לטמא אוכלין ומשקין כשאר משקין טמאים:
צריעיס. זהו שיעור משקין לטומאה:
טומאה חמורה. אדם ובגדים דמעיינות הן:
צשלמא לרב. דלאמר האי דקתני להו תנא דלעיל בנגררין דרך הפה איכא לתרוצי דהאי תנא להכי לא תני להו דכיון דטומאתן לאו מחמת עצמן היא אלא משום תלואמי רוק לא פסיקא ליה דהא זימנין דנפקי דרך חוטם וטהורין וצמילתא דלא פסיקא לא קמיירי:
אלא לרבי יוחנן. דלאמר לעולם טמאין ליתני:
ותשקמו בדמעות

שליש. אלמא משקה אקירו:
דס תלליס ישפס. אלמא דס חלל אקירי משקה ודס מגפתו גמי דס תלליס הוא דהא קטליה פלגיה:
זובו טמא וואס. דסמין ליה וואס תהיה טומאתו וגו' ודרשי האי וואס אקרא דלעיל זצבו טמא וואס כלומר דבר אחר גמי כוזב:

ממקוס

מסורת הש"ס

(א) [וגעיל לה,] (ב) [שבת יד:], (ג) [ז"ל במשא,] (ד) [כריתות יב:], (ה) [ועיי' תוס' כריתות יג: ד"ה חלל אשה], (ו) [וחלין לה:], (ז) [עיי' תוס' לעיל יט: ד"ה כתיב], (ח) [וכי"כ הערוך בערך כח ועיי' תוס' ב"ק ג: ד"ה כיתון],

‏**תורה אור השלם**

- ↑ והרוח בנדהא ורוחב את זובו לזכר ולנקבה ולאישי אָשֶׁר יִשָּׁכֵב עִם טֹמְאָה: ויקרא טו לג
- ↑ וכי ירוק הוב בטהור ובכס בגדיו ורוחב בפנים וטעמו עד הקצוץ: ויקרא טו ח
- ↑ האבלתם לדם דמעה ותשקמו בדמעות שליש: תהלים פ ו
- ↑ הן עם בלבאי יקוס וכו'ארי יתנשא לא ישיב עד יאכל טרף ודם תללים ישתה: במדבר כג כד
- ↑ ויאמר אליה השקני נא מעט מים כי צמאתי ותפתח את נאוד ותקלב ותשקדו ותבסדהו: שופטים ד יט

‏**הגהות הב"ח**

(א) גב' ואימא הני מילי צמגע:

‏**הגהות מהר"ב רנשבורג**

(א) תוס' ד"ה כי וכי דהייט דל"הי שניה גזשה משאס היתה וכי כ"ל:

‏**לעזי רש"י**

קייטור"א. מוגלה, נודל מוגלתי.